

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sequu[n]tur alii sermones de Aduen[tus] D[omi]nica p[ri]ma aduentus
mane.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

facillime possēt saluari. Quia multi retrahuntur a christi sequela propter tria. Primo propter fidem dubiam: quia quilibet nihil credit nisi quod hinc videt: hinc Gregorius in libro dialogorum exemplo valde notando quincit. Si calu mulier in fouea obscura parit et ibi filium educet vsque ad annos discretiois et postmodum ei dicat quilibet super eos est celum: sol: luna stelle plantae: edificia: omnes maria et humus in omni: fatum esset ille si non crederet diceret. Non credo quod ea non videri. Aristoteli stultus est homo qui ecclesie et predicatioibus non credit de futura vita. Secundo propter humanam vel recundiam. verendum est enim fieri humiles: et metum malorum derisiois quae sepe numero derident eos qui bene facere student. Iuxta illud Proverbia xxxi. Detestantur stulti illos qui recta sunt via: Et Proverbia xiiij. Ambulans recto itinere et timens deum: despicit ab eo qui infami gradit via. Sed reuera derisores sunt illi qui diabolum: non christum imitantur. Tertio propter spem deceptoria quam diu sperant vivere. Hieronymus ad hiesuchiaz. Nemo est tractatus viribus ac tunc decepte senectutis ut non se putet annum adhuc superuicturum esse. Unde surrepit oblitio conditiois sue. Quia multi in hoc fallunt. Nota exemplum quod habet Luca xij. dicitur dicente. Via mea iuxta bona habes re. in an. plu. etc. Cui dicitur est: Stulte hac nocte reperet aiaz tua quam aut parasti cui erunt: Ergo sciamini quod ad videndam vitam? vanitate: labilitate: et instabilitate. Et excitamini ad christum imitandum qui ad hoc venit in mundum ut se quemur ipsum. Unde ipse dicit Jo. viij. Qui sequitur me non ambulat in tenebris.

Pro tertio. Audistis etc. Videat quod quanto amore vos dilexit dominus et quanto amore debet eum diligere et mandatis eius obedire: medum ex timore pene: sed potius ex amore. Unde dicitur se gla iuris. Et sunt verba Augustini de re. in. ca. Qui ex timore. Qui ex timore facit preceptum: aliter facit quod debet: et ideo iam non omnia facit. Dicitur autem lex: quod solutio partis non facit liberationem. Et dicitur substractioe pigno. l. q. dicit. Pone casum de eo qui tenet pro viginti et soluit de sem. Expone et applica. Notando quod principaliter deo debemus: est amor. Deute. vij. Dilige dominum deum tuum etc.

Sequitur alij sermones de Adventu
Dnica prima adventus mane.

Aducciamus
opera tenebrarum et induamur
arma lucis Rom. xij. Pp
qui ambulat in tenebris vidit lucem magnam
ha. in re. vii. mor. lux orta est eis. Et. ix.
Exhortatione multum ponderanda nobis
ingerunt Apoli verba: cuius exhortatiois
ratione addit verba prophetica in quibus
sunt tria consideranda. Primum generis hu
mani prodictio tenebrosa. ppis qui ambulabat i
te. Et itez: habi. in re. vii. mor. Scdm
redemptiois visio luminosa. ibi: vidit lucem
Et itez: lux orta est eis. Tertium illustra
tio copiosa: magnam. De primo Eph. ij. Era
tis aliqui tenebre. De secundo ibide: Nunc aut
lux in dno. De tertio Jo. j. Erat lux vera
qui illuminat omnem hominem. ve. in huc modum.

Aducciamus etc. Tres articuli in quibus
sermone. In primo questionis theolo
gialis resolutio/memor. de veritate decla
ratiua quam viderit de primo aduentu. In secun
do thematis nisi special applicatio misere
rande fragilitatis pro unitiua: vitz contra
tertiu aduentu. In tertio breuis paboli
ca exhortatio stimulae voluntatis excita
tiua vitz ad scdm aduentu

Pro primo. An possibile fuerit naturam
humanam diuine uniti p incarnationes.
Quo: quod dei ad creaturam nulla est propor
tio. Contra. Deo est anie maxime intum? et
amabilissim? Rader Bonau. in. vij. di.
j. Absq dubio hoc est possibile. Ratio.
Dia sunt diuine potetie attribuenda qui sibi
no derogat: et talia sunt quae ea posse est posse
Naturam autem humanam diuine uniti in uniti
tate psonae non est aliud quam diuinam psonam que
ab eterno est hypostasis respectu diuine
nature esse in tpe hypostasum respectu hu
mane nature. Hoc autem non dicit aliquam im
perfectionem: sed potius dignitatem et nobilitatem:
sicut quod deus qui ab eterno est beatus: sit
causa beatitudinis create in tpe. Nec ad istam
vmbilitatem requiritur proportio qui est in men
suratioue quantitatis: sed sufficiat proportio qui at
tendit in puenientia ordinis. Rich. ar hac
possibilitate declarat quod nulla creata sub
stantia potest subsistere in seipsa nisi psump

fitz influentia p̄me cause. Et q̄ talis influentia est voluntaria: sicut p̄t adesse ad h̄ vt suba maneat nō opetur: Ita ad h̄ q̄ existat nō in seip̄a: n̄ sic subsistit natura hūana in filio dei. Hec Rich. **P**ro fun damēto. Dia sunt deo facilia. Quidi de arte. Facile est oīa deo posse. Et Aristo. de regimie p̄ncipiū. Deo nihil est difficile. Queri t̄. An possibile rē. Dic r̄n. Ex q̄ clude q̄ntum timere debem⁹ offendere d̄mā ma iestare. Nam vt d̄r Daniel. iij. Potestas ei⁹ p̄as sempiterna rē. Iuxta em̄ volū tate suā facit tā in vir. celi q̄n̄ in b̄a terre nō est q̄ res. ma. ei⁹. Audite o p̄tōres qui nūc diuinis p̄ceptis resistit; certe velitis nolitis sub manu dei cadetis; lubrici: auari rē. **M**iseri cur deū oipotentē nō timetis. Hec t̄n debz esse solus timor; q̄ vt d̄r Augusti. Inimic⁹ est iusticie q̄ solo timore nō peccat: amic⁹ aut eius est q̄ ei⁹ amo re nō peccat. Sint q̄ pariter timor offen se et amor iusticie. **F**igura Hester. xv. Hester ingressa est ad Aluey cū duabz ancillis sup̄ quaz vnā innitebat q̄i p̄ ni/ mia tenentudine corp⁹ suū q̄ ferre nō suf ficiens. Altera aut seq̄bat d̄nam defluen/ tia in humū indumēta sustētans. Cūq̄ ex ardetibz oculis furore pectoris indicassz re gina corruit. Rex aut festin⁹ exiit de so lio sustentās eā vlnis donec rediret ad se: et his verbis sibi blāditebat. Quid habes Hester. Ego sum fratru⁹. Noli metue re. Nō mouerz; accede rē t̄ge sceptrz. Tu/ lit q̄ aureā virgam rē posuit sup̄ collū eius et oscular⁹ est eā. **E**xpōe. Hester est nafa hūana in sc̄tis patribz igressa hūiliter ad deū p̄orōz petēs hūani ḡnis salutē. Due sc̄ille sc̄tior rē amor. Tior sustētat vestimē ta p̄tutū defluentia. Amor p̄o sustētat ip̄az aiām. Rex indicās furore est deus iratus cōtra naturā humanā quare corruit p̄ti/ more. Sed rex ip̄e se hūiliss̄ descendit sustentās eaz p̄ hypostatcā vnionē p̄ quā frater noster factus est rē natura humana deo vnita rē reconciliata. Sic et vnusq̄q̄ nostrū cupiens deo recōciliari rē deū spiri tualiter ad se venire: v̄z cū timore rē amo re ad eum: p̄fugere. Deut. x. Et nūc israel quid d̄ns deus isrl̄. p̄t̄ a te n̄ll vt ti/ meas eum. rē diligas. Et ad hec duo indu

ci debem⁹ ex consideratiōe d̄nice incarnatō nis in qua diuina p̄tētia et eius bonitas tāaperte manifestat: que nos excitare debz vt apostolicaz exhortationē impleat mus que habetur in verbis p̄ sermo. exor d̄o p̄missis. **A**bijciamus opera teneb riarum rē.

Pro secundo. **A**bijciamus rē. **U**sc̄i mus parati ad tria

Primo ad celebratiōne deuotissima respectu p̄tati aduentus.

Secundo ad receptionē suauissimā res p̄tatu secundi. (spectu tertij

Tertio ad expectatiōz certissimā res p̄tatu

Sic em̄ dicit Bernard. in quodā sermo/ ne de aduentu. Triplcē d̄mni aduentū nouimus. Ad homines. In homies: **L**ō

tra homies. Ad homies quasi indifferen ter: nō autē ita in homies aut cōtra homi nes. Primus et tertius noti sunt: vt p̄te

manifesti. Secundus spiritualis et oculy tus in quo delectabiliter dormiūt qui nō

runt eum. **P**rimo igitur **A**bijcienda sunt opera tenebrarū rē. vt simus parati ad ce

lebratiōne deuotissimā p̄tati aduentus do minici. j. Regū. vij. Preparate corda ves

tra domini. et illi se seruite. Ad hoc aut nos hortatur ecclesia per verba Apostoli.

in epistola hodierna cum di. Hora est itaz nos de somno surgere. id ē de peccato: q̄d

auferet rectam consideratiōne atq̄ defen sionis aut etiam operatiōis meritorie fa

culatam: quēadmodū somnus auferet vt sum sensū: et facultatem se protegēdi: et

tria operandi. **J**oan. ix. Venit nos: scz peccati in quo etiam est tenebrositas per

priuationē bone consideratiōis quādō ne mo potest operari. In epistola autē hodi

erna circa h̄c preparatiōne tria sunt po tand a: scz faciēde preparatiōis ratio: et

intelligēde ratiōis cōclusio: rē exequen de cōclusiōis cōfirmatio. Est autē hui⁹

preparatiōis triplex ratio consideranda.

Prima clarioris ratiōis.

Secunda efficacioris opatiōis.

Tertia p̄mptioris saluatiōis.

Prima est rō clarioris rōnis: rōe cui⁹ ves tus testamētū d̄r nos: nouū aut dies. **U**n̄ d̄r Ap̄ls. **N**ox p̄cessit dies autē appropinq uit. i. obscuritas figuraz p̄cessit i. vesi testa mētōz v̄t̄ ille q̄ ē lux mōi. **J**o. j. Erat lux

Dñica. I. Aduētus post

vera q̄ illu. o. ho. ve. in h. mūdū. Jō heb. i. Multifaria multisq̄ modis scz figura/ tionibz et obscuris: olim de? loquēs patri bus in p̄phis nouissimis dieb? itis locu/ tus est nobis in filio suo qui scz oia figu/ ralia elucidauit. **S**cda rō est efficacio/ ris opatiōis et hec seq̄t ad p̄cedentē. Esti/ facius em̄ et securius operari possum? ve/ ritate declarata: facilius em̄ et securi? am/ bulamus de die q̄ de nocte. Jō. ij. Qui ambulat in die nō offendit. Nō solū autēz nobis veritatē declarauit sed exemplo p̄ p̄rio viam salutis demonstrauit. Jō. xij. Exemplū dedi vobis vt quēadmodū rē. Videte ergo si eū seq̄mini. **T**ercia est rō p̄optiōis saluatiōis. **U**n di. Apls. Nūc autē. p̄lor est nōstra sal? q̄ cū credidī dimus. i. q̄ a principio nre cōuersatiōis: et ibi loquit in p̄sona totius ecclie. Nā an̄ filij dei aduentū p̄ses oēs et sc̄issimi de/ scēdebant in infernū. **U**n dicebat iacob Gen. xxxvij. Descendam ad filiū meū lu/ gens in infernū. Nūc autē iustis patet in/ troitus in regnū. Apoē. ij. Ecce dedi co/ ram te ostiū apertū. Exemplū in latrone iusto: cui dicit dñs. Hodie mecū eris in paradiso. Luce. xxij. Ideo fiducialiter dicebat paulus. **H**edieo. iij. Ingredite mur in requiē q̄ credidimus.

Pro tertio. Audistis rē. Cauete ne propter peccata v̄ra priuemini salute vobis tam p̄inā. **H**orate quod dicit lex Delicta et maleficia nō debēt manere im/ punita. ff. ad. l. adleiaz. Ita vulneratus. Et eadē sententia habet de p̄nia. dist. ij. **M**edicina. §. primo. Nam si venerit rex et dixerit toti citati. **D**es vos honorare volo et in plena libertate v̄re: si tñ repe/ rat aliquē sibi rebellē cōdenabit ad mor/ rē. **E**xpone: **C**h̄us venit rē. Jō vt dicit paulus Ro. vj. Liberati a peccato: serui gr̄e facti deo ha b. fru. i. sacrificatiōe rē. **S**equit **S**tīpēdia autē peccati mors. Jō abijciam? p̄ctm̄ vt lumen videre possum?

Dñica p̄ma aduent? post meridiē.

Abiiciamus
rē. Venit lux in mūdū et di.
ho. ma. tene. q̄ lucez. Jō.

ij. Abijcere debemus opera tenebrarum qm̄ venit lux in mūdū. S; deu dile. v̄. rē. **U**bi sūt tria cōtemplanda.

Ch̄isti venientis cōtēplanda claritas: lux. **S**ui aduentus admiranda benignitas: venit in mundum.

Tertiu humani generis cōdemnanda fa/ tuitas: dilexerunt rē. **D**e p̄mo. Jōā. vij. Ego sūz lux mūdū. **D**e scdo. Jō. xvj. Exi ui a patre et veni in mūdū. **D**e tertio. Pro uerb. j. Sapientiā atq; doctrinā stulti de/ spiciunt.

Abiiciamus rē.

Pro p̄mo. An cōgruū fuerit diuinaz p̄sonā incarnari. **N**ō: qz carnē de li/ mo formatā assumere: videt p̄tinere ad p̄ rēptū. **C**ontra. **C**ōgruū fuit ad rē rē cōple/ mētū vt fieret cōiunctio p̄imi cuz vltimo. **R**ūdet **B**ona. in. ij. dist. j. Absq; dubio decuit deū incarnari. **T**ū p̄pter sue potē/ tie: sapie: et bonitatē eminentē manifesta/ tiōnē. **T**um p̄pter diuinorū operū excellen/ tem cōsumatiōnē qz tūc vltimū cōiunctū est p̄imo. sic in circulo q̄ est p̄fectissima fi/ guraz finis cōiungit principio. **T**ūc p̄f/ sup̄abundantē p̄cij solutiōnē p̄ p̄sonam diuinā et sup̄effluentē hois gl̄ificatiōnē vt nō t̄m̄ō inueniret hō pascua interi? i dō s; etiā exteri? **A**d argumētū autē dicendū qz nec decens nec possibile est deū hūana ri in se: s; rōe sibi vniti ad maiorē māifesta/ tiōne sue altitudinis: qz p̄ talē hūilitatiōnē sup̄biā diaboli deiecit et hoiem humilem exaltauit. **H** **B**on. **P**ro fūdamēto. **V**al de mirādū incarnatiōis mysteriū sc̄e op? d quo exponere possum? qd ait p̄gil? in bucol. **S**ignus ab integro sc̄oz nascit ordo. **F**az noua p̄gentes celo demittitur alto. **N**ec dubiū quin p̄uenitissime factū fuerit tātū opus. **N**ā vt ait Arist. j. de ce lo. **D**eus nihil facit frustra. **E**ū ergo q̄rit **A**n cōgruū rē. **E**x q̄ cōclude q̄ta sit hois ad deū obligatiō p̄ suo aduentu: p̄pter qd dicebat Jō. j. Jō. iij. **D**iligam? deū q̄niā ipse p̄rior dilexit nos. **D**igitur miseri qui nō diligūt **S**; forte dicetis oēs **D**iligim? **S**ed dico **D**ate ergo testimoniū operū: q̄niā vt dicit **B**re. **P**robatio dilectōis ex hibitio est operis. **A**udite superbi: fures: fraudulentī. inuidi: et ah! h̄mōi. an opa dī facitis rē. **Q**uid ergo facturi sumus de uo